

1. Obiekt

ZESPÓŁ FOLWARCZNY MNICHY

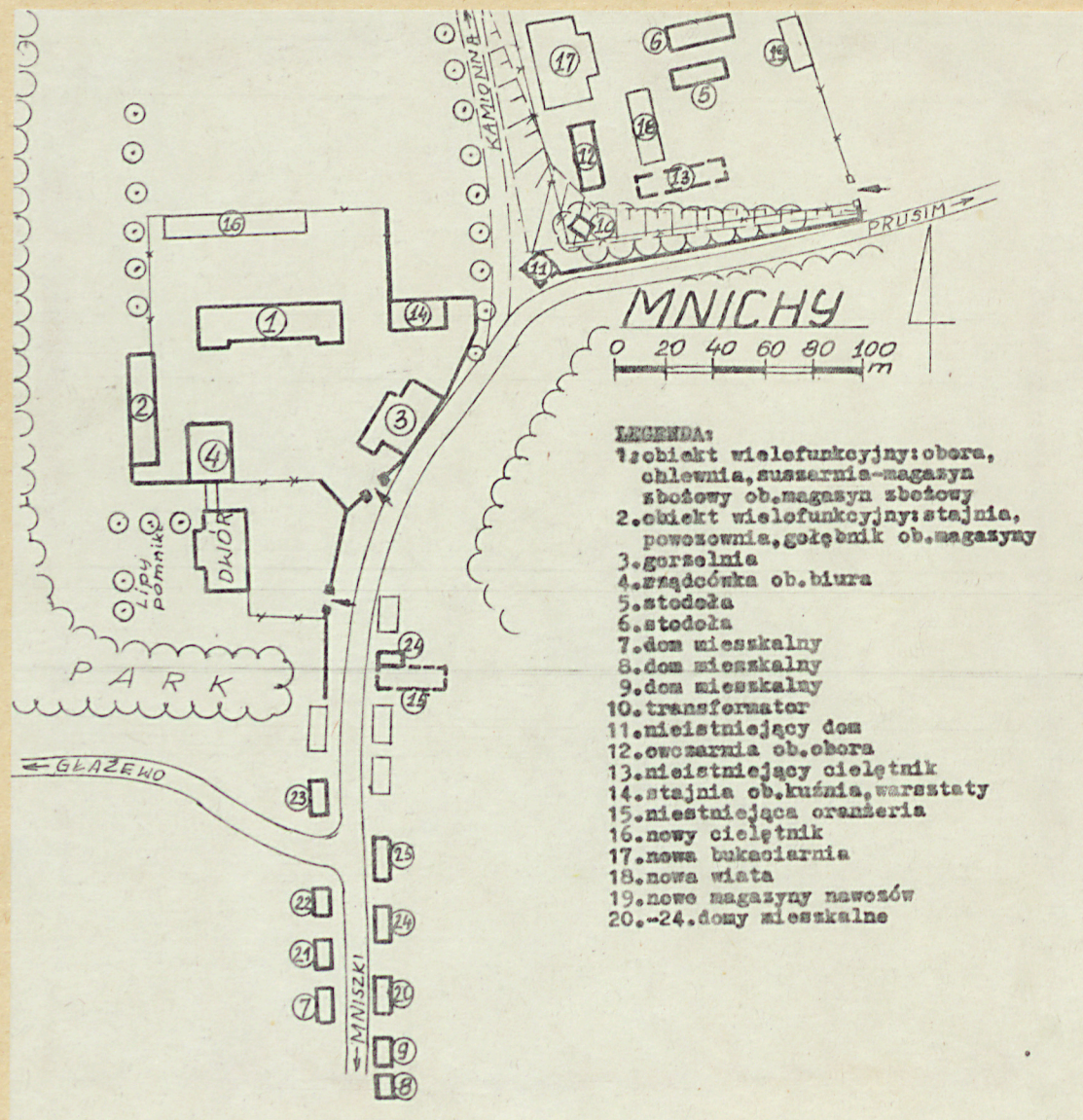
2. Czas powstania

1874 r. -
począt. XX w.

3. Miejscowość

M N I C H Y

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Mních

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo gorzowskie

pow. międzychódzki

gmina Miedzychód

5. Poprzednie nazwy miejscowości

Gr.- Münche

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat Miedzychód

8. Właściciel i jego adres

Kombinat Rolny Goraj
Przedsiębiorstwo Państwowe
Zakład Rolny w Mníchach

9. Użytkownik i jego adres

Kombinat Rolny Goraj
Przedsiębiorstwo Państwowe
Zakład Rolny w Mníchach

10. Rejestr zabytków:

Nr 21/10101/4 data 20.08.2000

Pierwszym obiektem postawionym w 1874 r. w zespole folwarcznym Mnichy była gorzelnia. Kolejne zabudowania gospodarcze pochodzą z IV ćwierci XIX wieku. Dwór na elewacji frontowej ma datę powstania 1908 r. Domy przeznaczone dla służby folwarcznej i pracowników rolnych budowano łącznie z obiektami folwarcznymi, ale są i takie, które powstały w początkach XX wieku. Majątek ten był domeną państwową, do której należał folwark Gralewko-obejście zniszczone w czasie II wojny światowej..W latach 1907-1913 dzierżawił go Paul Keibel. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Mnichy przeszły na własność skarbu państwa polskiego, a nowym dzierżawcą został Kazimierz Szmyt. Po II wojnie światowej teren i zabudowania przejął Państwowy Fundusz Ziemi. W 1950 r. utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne w Mnichach. Następnie Mnichy wraz z Głazewem, Skrzydłewem i Muchocinem należały do Kombinatu PGR Kwilcz. Od 1976/77 Zakład Rolny w Mnichach wchodzi w skład Kombinatu Rolnego Goraj.

Sytuacja: od głównej trasy prowadzącej z Gorzowa do Poznania w miejscowości Prusim odchodzi w kierunku południowym szosa do odległej o około 3 km wsi Mnichy. Przy wjeździe do wsi po lewej stronie ciągnie się zadrzewiony teren, a po prawej na wzgórzu ogrodzony ceglany murem z dekoracyjną arkadą wnek znajduje się podwórze gospodarcze /małe/ ze stodołami. Od szosy na północ odchodzi droga polna wysadzana po obu stronach drzewami i ciągnie się wzdłuż zachodniej krawędzi tegoż obejścia. Za odchodzącą drogą polną szosa biegnąc dalej po łuku na południe opada w dół i przechodzi środkiem wsi. Tuż za wspomnianą drogą polną po zachodniej stronie rozciąga się główne obejście folwarczne. Na południu od niego usytuowano dwór z parkiem. Po obu stronach biegnącej do Mnich szosy rozlokowane są domy kolonii mieszkaniowej. W kierunku zachodnim między domami 23 i 24 odchodzi droga do Głazewa. Za zabudowaniami znajdującymi się na południe od tejże drogi, zalesiony teren schodzi w dół ku płynącej tam niewielkiej strudze.

Kompozycja: główną osią kompozycyjną założenia zespołu folwarcznego jest przechodząca szosa. Stojąca tuż przy niej na zakręcie gorzelnia /3/ leży na osi widokowej biegnącej z obu kierunków szosy. Wchodząca w skład głównego podwórza gorzelnia stanowi jedną ze ścian układu kompozycyjnego zorganizowanego w kształcie trójkąta prostokątnego z szerokimi otwarciami, z których najszerwsze w kierunku południowym uwidacznia park ze znajdującym się w nim dworem. Północną ścianę tego układu zamyka szerokofrontowa z bocznymi skrzydłami obiekt wielofunkcyjny: obora, chlewnia, suszarnia-magazyn zbożowy /1/ ob. magazyn zbożowy oraz stajnia /14/ przebudowana na kuźnię i warsztaty. Natomiast po zachodniej stronie stoi wysoka rządcówka /4/ z charakterystycznymi schodkowymi ścianami szczytowymi wystającymi ponad połacie dachowe. Rządcówka powiązana jest gankiem komunikacyjnym z dworem przy którym rozciąga się od strony zachodniej i południowej park. Z tyłu dworu stoi pięć dużych lip zakwalifikowanych do pomników przyrody. Przed frontem dworu założenia parkowe skomponowane z niskiej zieleni. Wzdłuż biegnącej dalej w kierunku południowym szosy zorganizowane domy kolonii mieszkaniowej. Najbliżej dworu stoi dom nr 24 z wysokim okrągłym kominem przy

<p>14. Kubatura</p> <p>w kartach szczegółowych</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 2 ha I podwórze</p> <p>ok. 1,5 ha II podwórze</p> <p>ok. 0,8 ha park z dworem</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>gospodarstwo typu wielkoob- szarowego; profil hodowlany: świnie, bydło, konie; gorzelnia</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Kombinat Rolny Goraj Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład Rolny w Mnichach</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Po wojnie na terenie głównego podwórza przebudowano na kuźnię i warsztaty stajnię /14/ bez zachowania pierwotnego stylu. Poza podwórzem w miejscu tartaku /16/ postawiono nowy cielećnik.</p> <p>Na drugim podwórzem przebudowano na oborę owczarnię /12/ postawiono dużą nową bukaciarnię /17/, wiatę /18/ oraz magazyn nawozów /19/.</p> <p>Dane o pracach przy obiektach w kartach szczegółowych.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Założenia pierwotne na głównym podwórzem zostały zachowane, z wyjątkiem przebudowanej stajni /14/. Poza podwórzem stoi też nowy cielećnik /12/.</p> <p>Stan dworu i parku jest dobry i bieżąco konserwowany.</p> <p>Drugie podwórze gospodarcze zachowało pierwotny układ /nieznacznie odbiegający od założenia/. Natomiast stylem i formą nowo postawione i przebudowane obiekty odbiegają wyraźnie od założeń. Kolonia mieszkaniowa utrzymana jest w zasadzie w pierwotnych założeniach. Nie ocalała jednak oranżeria. Powstało natomiast kilka o nowej formie domów mieszkalnych.</p> <p>Dane o stanie obiektów w kartach szczegółowych.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

Güter Adressbuch der Provinz Posen 1907, 1913

Księga Adresowa Gospodarstw Rolnych Województwa Poznańskiego, Poznań 1926

Pruska Mapa Topograficzna "Messtisen Blatter" 1:25000

Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych Goraj, Poznań 1975

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych Krajów Słowiańskich, T.1, 1881

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Małgorzata Kamińska 1988-09-10
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Małgorzata Kamińska 1988-09-10
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Małgorzata Kamińska 1988-05-06
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów Muzeum Narodowe Rolnictwa

w Szreniawie
Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

4 wkładki

1. Miejscowość M N I C H Y	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) ZESPÓŁ FOLWARCZNY MNICHY	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) dalszy ciąg opisu, plan orientacyjny, wykaz obiektów
-------------------------------	---	--

którym była kiedyś oranżeria.

Odrębny teren i odrębną kompozycję przedstawia drugie podwórze gospodarcze usytuowane na wzgórzu w kierunku północno-wschodnim w odległości około 100 m od głównego obejścia folwarcznego. Z prostokątnego układu zabudowań zachowały się tylko stojące wewnątrz niego dwie stodoły /5 i 6/ oraz przebudowana na oborę owczarnia /12/. Postawiono natomiast na tym terenie z zachowaniem pierwotnego układu kilka nowych obiektów. Teren głównego podwórza oraz zespołu parkowo-dworskiego wyznacza od strony szosy ogrodzenie trwałe z ceglanymi słupami przykrytymi czterospadowym daszkiem w całości otynkowane. Nad niskim fundamentem między słupami założono sztachety. Przez to ogrodzenie prowadzą od strony szosy wjazdy na główne podwórze i do dworu. Pozostałe odcinki ogrodzenia stanowią ażurowe płyty cementowe lub siatka druciana. Murowane ogrodzenie od strony szosy wyznacza teren drugiego podwórza na wzgórzu, a dalsze odcinki ogrodzenia także wykonano z elementów jak w głównym podwórze. Wjazd do niego usytuowany jest od strony wschodniej i drugi od północnej.

Wykaz obiektów dla których założono karty szczegółowe:

1. obiekt wielofunkcyjny: obora, chlewnia, suszarnia-magazyn zbożowy ob. magazyn zbożowy
2. obiekt wielofunkcyjny: stajnia, powozownia, gołębnik ob. magazyny
3. gorzelnia
4. rządówka ob. biura
5. stodoła
6. stodoła
7. dom mieszkalny
8. dom mieszkalny
9. dom mieszkalny

Obiekty dla których nie przewiduje się założenia kart szczegółowych:

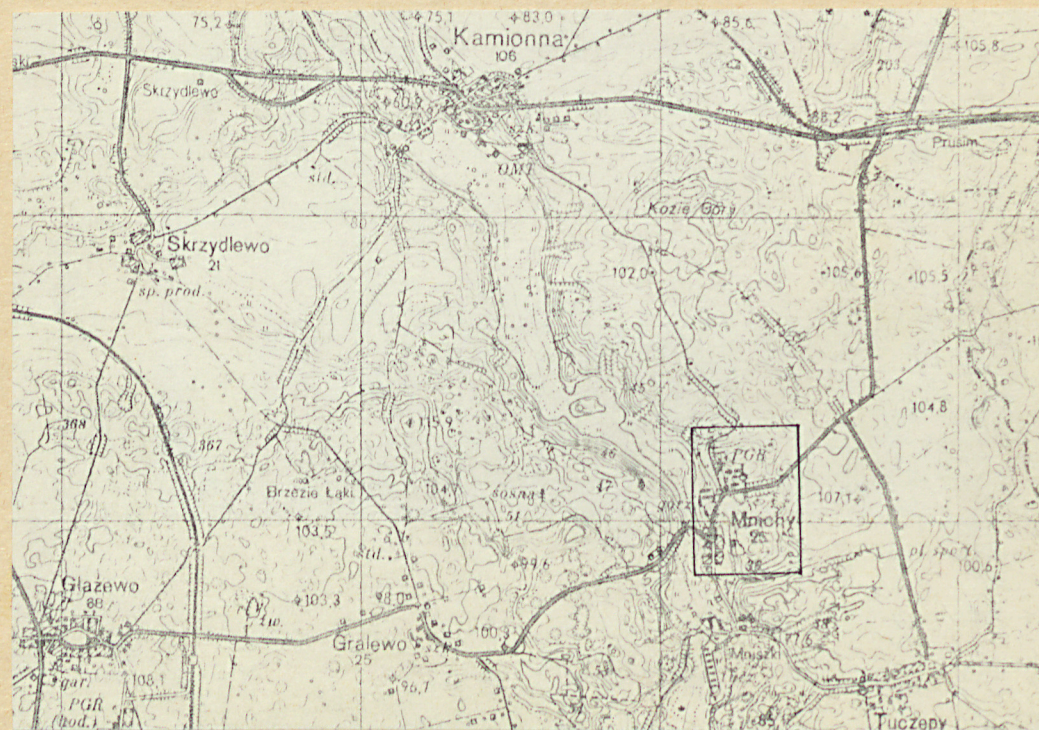
10. typowy transformator

Wkładkę założył: Małgorzata Kamińska 1988-09-10

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie

11. nieistniejący dom
12. owczarnia przebudowana na oborę
13. nieistniejący cielętnik
14. stajnia przebudowana na kuźnię i warsztaty/14/
15. nieistniejąca oranżeria
16. nowy cielętnik
17. nowa bukaciarnia
18. nowa wiata
19. nowy magazyn nawozów
- 20.- 24. typowe domy mieszkalne

1. Miejscowość

M N I C H Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY
MNICHY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

1

3

2

4

Wkładkę założył: Małgorzata Kamińska 1988-09-10

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie

ODZ 1978 r.

5

6

7

8

1. Miejscowość

M N I C H Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY
MNICHY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

9

10

11

12

Wkładkę założył: Małgorzata Kamińska 1988-09-10

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie

13

14

15

16

1. Miejscowość

M N I C H Y

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZESPÓŁ FOLWARCZNY
MNICHY

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia

17	18	19
20	21	

Wkładkę założył: Małgorzata Kamińska 1988-09-10

(imie, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Narodowe Rolnictwa
w Szreniawie

Zdjęcia :

- 1.dojazdowa szosa do zespołu od Prusimia,po prawej stronie
mur przy małym obejściu
- 2.dojazd do zespołu od południa
- 3.brama wjazdowa przy gorzelni /3/
- 4.widok gorzelni od podwórza
- 5.powiązanie dworu z rządcówką /4/
- 6.powiązanie rządcówki /4/ ze stajnią /2/
- 7.skrzydło obory /1/ i część stajni /2/
- 8.prawe skrzydło obory /1/ i gorzelnia /3/
- 9.tylna elewacja obory /1/ po lewej stronie nowy jałownik /16/
- 10.wjazd do dworu
- 11.dwór
- 12.park przy dworze
- 13.lipy pomniki
- 14.i 15.stodoły /5 i 6/ na wzgórzu
- 16.transformator /10/
- 17,18,19.ocaląca część mieszkalna przy nieistniejącej oranżerii /15/
- 20 i 21.domy w kolonii mieszkaniowej